

UOT 81

FİRUZƏ KƏRİMOVA*

MÜASİR İNGİLİS VƏ AZƏRBAYCAN DİLLƏRİNDƏ EKZOTİK
LEKSİKANIN ÜSLUBİ XÜSUSİYYƏTLƏRİ

İngilis və Azərbaycan dillərindəki ekzotik sözlərdən ən çox bədii üslubda istifadə olunur. Ekzotik sözlər milli xarakterli sözlər olub, əsasən məişətlə, adət ənənə ilə, milli kulturologiya ilə bağlı əşyaların, anlayışların, mücərrəd varlıqların nominasiyasını bildirir. Ekzotik sözlərin digər dildə verilməsi həmişə problemli məsələlərdən olub. Bu gün dünyada ünsiyyət vasitəsi kimi əsasən ingilis dilindən istifadə edilir. İngilis dili son 30 ildə ölkəmizdə də xeyli məşhur olmuşdur. İngilis dilindən ədəbiyyat, xüsusilə bədii ədəbiyyat sovet dövründə əgər rus dili vasitəsilə Azərbaycan dilinə tərcümə edilirdisə, müstəqillik illərində artıq birbaşa tərcümə olunur. Məhz bu baxımdan ingilis dilindəki ekzotik leksik qatın Azərbaycan dilinə və Azərbaycan dilindəki ekzotik leksikanın ingilis dilinə tərcüməsində müəyyən çətinliklər meydana çıxır. Məhz bu baxımdan biz məqaləmizi ingilis və Azərbaycan dilindəki ekzotik sözlərə həsr etmişik.

Məqalənin yazılmasında müxtəlif elmi mənbələrədən istifadə etmişdir.

Açar sözlər: *ekzotik leksika, ingilis, Azərbaycan, tərcümə, üslub.*

İngilis dilində ingilis xalqının özünə, xarakterinə, milli kimliyinə aid olan leksik vahidlər mövcuddur. Bu sözlər ingilis xalqının-dil daşıyıcılarının özəlliklərini daşıyır. İngilis və Azərbaycan dilindəki bu kimi sözlər ekzotik leksika və yaxud ekzotik sözlər adlanır. Son illər ingilislərlə azərbaycanlılar arasında həm mədəni, həm də iqtisadi-siyasi əlaqələrin intensivləşməsi hər iki dildəki ekzotik leksikaya olan marağı artırmışdır. Müstəqillik illərində azərbaycanlıların kütləvi şəkildə ingilis dilini öyrənməsi, ingiliscə yazılmış bədii əsərlərin Azərbaycan dilinə, Azərbaycan yazıçılarının əsərlərinin ingilis dilinə tərcüməsi dilin ekzotik leksikasının öyrənilməsinə marağı artırmışdır.

İngilis və Azərbaycan dillərindəki ekzotik sözlərdən ən çox bədii üslubda istifadə olunur. “Dildə özünə məxsus yeri olan ekzotizmlər əslində ədəbi dil səviyyəsində mənimsənilən sözlər sırasına daxil deyildir. Ekzotik sözlər barədəki fikir və mülahizələr, dilçilikdə ekzotika anlayışı ilə bağlı olaraq yaranmışdır. Mənşəcə yunan dilinə məxsus olan “ekzotik” sözü, əslində yad, özgə yerli mənası daşıyır. Geniş mənada ekzotika sözü uzaqda olan əşya və hadisələrə xas olan əlamətlər kimi başa düşülür. Ekzotika həmçinin Şərq və Cənub ölkələrinə, yad yerli adamlara məxsusi qəribəliklər, ecazkarlıqlar təəssüratı ilə anlaşılır (1,586).

Hər iki dildəki ekzotik layın böyük bir qismini mədəniyyətlə bağlı sözlər təşkil edir. “Mədəniyyət bəşər cəmiyyəti tərəfindən yaradılan ikinci bir dünyadır. Mədəniyyət bütün dövrlər üçün qüvvədə olan ümumtarixi kateqoriyadır (2,109). İngilis və Azərbaycan xalqlarının dil və mədəniyyəti qarşılıqlı əlaqə nəticəsində meydana çıxan, ekzotik sözlər məhz bu baxımdan çox böyük maraq doğurur.

Hər bir xalqın mədəniyyəti qədim dəyərlərə söykənir. Bu sabit dəyərləri adət-ənənələr təşkil edir.

Ekzotik sözlərin başqa dildə qarşılığı yoxdur. Dünyada elə bir xalq və dil yoxdur ki, onun özünəməxsus, özəl ekzotik sözləri olmasın. Dili özünəməxsus edən də bu tip leksik vahidlərin lüğət tərkibində işlənməsidir. Ekzotik sözlər yalnız dilçilərin yox, ölkəşünaslıq, kulturologiya və leksikoqrafiya ilə məşğul olanların da diqqətini daima cəlb etmişdir. Ekzotik sözlər digər xalqın dilinə keçdikdə o dildə ya müvəqqəti, ya da həmişəlik qalır. Digər xalqın dilinə alınma söz kimi keçərək dili zənginləşdirir. Əksər vaxt daxil olduğu dildə yazılış və deyiliş

qaydası olduğu kimi qalır.

Ekzotik sözlər müəyyən bir xalqın tarixi, mədəniyyəti, yaşayış tərzini, adət-ənənələri ilə bağlı yaranan məfhumları bildiren leksik vahidlərdir. Xalqın ictimai həyatının, adət və məişətinin fərqli cəhətlərini, spesifik milli xüsusiyyətlərini ifadə edən alınma sözlərə ekzotik sözlər və ya “ekzotizmlər” də deyirlər. Ekzotik sözlər dilin təsvir imkanlarını genişləndirməkdə və zənginləşdirməkdə əhəmiyyətli rola malikdir.

Azərbaycan dilçiliyində H. Həsənov, B. Xəlilov, N. Xuduyev kimi alimlər ekzotik sözlər haqqında araşdırma aparmışlar. Bu sözlər xüsusi mətnlərdə, bu və ya digər bir xalqın məişətindən, yaşadığı coğrafi mühitdən, etnoqrafik xüsusiyyətlərindən, həyatından müəyyən məqsədlə əlaqədar danışılanda işlədilir. H. Həsənov ekzotik sözlərə bu nümunələri göstərir. Azərbaycan dilindəki ingilis ekzotizmləri: palata, lord, leyborist, mister, ser, milord, ser, miss, ledi, miledi, şilling, funt sterling, viski, sandviç, spiker və s.; alman ekzotizmləri: reyxstaq, anşlaq, vermaxt, bundesfer, reyxsver, bundeqant və s.; fransız ekzotizmləri: madam, madmuazel, frank, santim, müsyö, püre, ajan və s.; italyan ekzotizmləri: sinyor, sinyorina, parantella, kondolla, mafiya və s.; ispan ekzotizmləri: toreador, pikador, matador, mantilya, don, donna, və s. Amerikan ekzotizmləri: qanster, boss, dollar, biznes və s.(3,153).

N. Xuduyev isə ekzotizmlər haqqında belə yazır: “Dilçilikdə adətən “milli xarakterli sözlər” deyəndə elə sözlər nəzərdə tutulur ki, bu sözlər xalqın məişətində adət-ənənələrində yaşayan sırf milli əşyaların və s. adını ifadə edir. Dildə bu cür sözlər ekzotik leksikaya daxildir. Odur ki, ekzotizm deyəndə yalnız dilin lüğət tərkibinə daxil olan və həmin dilin aid olduğu xalq tərəfindən dərk edilən və işlədilən spesifik sözlər nəzərdə tutulur(4,6). Rus dilçiliyində də ekzotik sözlər müəyyən qədər öyrənilmişdir. V. P. Berkov müəyyən dil kollektivinə xas olan və özgə dil kollektivinə yad olan məişət hadisələrini sosial münasibət ifadə edən sözləri “ekzotizmlər” adlandırmış və ekzotizmlərə səciyyəvi xüsusiyyətlərə malik olan salamlamaları, nidaları, xitabları və s. aid etmişdir”(5,54). Ekzotik sözlərə daha çox bədii əsərlərin tərcüməsi zamanı başqa xalqın adət-ənənəsindən bəhs edərkən rast gəlinir və bu sözləri tərcümə ədəbiyyatı vasitəsilə yayılır. Ekzotizmlər başqa xalqın dilində işlənməyə yarandığı dilin xüsusiyyətlərini özündə saxlayır. Bu sözlər tərcümə edilmir.

Rus dilçiliyində ekzotik sözlərə alınmalar kimi baxılır. Rus alimlərinin fikrincə, ekzotik sözlər dilin terminoloji sistemində özünə yer yapa bilməyən vahidlərdir(6,157). Azərbaycan dilçiliyində isə bunun əksinə olaraq ekzotizmlər alınma sözlərin tərkibinə daxil edilmir. “Ekzotizmlərin bir qismi bilavasitə hər bir xalqın milli məişəti və sosial həyatı ilə səsləndiyi üçün alınmalar tərkibinə daxil olmur. Belə ekzotizmlər ancaq mətbuatda, həmçinin, digər yazılı nümunələrdə dil üçün yeni görünən vahidlər kimi xüsusi maraq doğurur”(7,233).

H. Həsənov Azərbaycan dilində işlənen ekzotik sözləri 5 qrupda təsnif etmişdir. 1. İdarə və təşkilat adları; 2. pul vahidlərinin adları; 3. geyim növlərinin adları; 4. yemək və içki növlərinin adları(3,126).

B. Xəlilov müasir Azərbaycan dilindəki ekzotik sözləri bu qruplara ayırmışdır: 1. Pul vahidlərinin adını bildiren sözlər. Məsələn: dollar (ABŞ, Kanada, Avstraliya), marka (Almaniya, Finlandiya), frank (Fransa) və s. 2. Musiqi alətlərinin adını bildiren sözlər. Məsələn: balalayka (rus simli musiqi aləti), bandura (Ukrayna simli musiqi aləti) və s. 3. Rəqs adları bildiren sözlər. Məsələn: tərəkəmə, vağzal; nenuet (Fransız bal rəqsi); çardaş (macar xalq rəqsi); xorumi (gürcü xalq rəqsi), tanqo (qədim ispan xalq rəqsi) və s.; 4. Xörək adları bildiren sözlər. Məsələn: xaş, satsivi, borş, xarço, qulyaş, dənər və s.; 5. İçki adları bildiren sözlər. Məsələn: balzam, viski, likyor, cəcə (araq) və s.; 6. Vəzifə adları bildiren sözlər. Məsələn: mer, ser, lord və s.; 7. Yerli bitki və heyvan adları bildiren sözlər. Məsələn: turac, cüyür və s.; 8. Bəzi şəxs adları bildiren sözlər. Məsələn: Hans, Con, Mamed, Ivan, Marusya və s. 9. Meyvə adları ilə bağlı olan ekzotik

sözlər. Məsələn: banan, ananas, kivi və s.; 10. Geyim adları ilə bağlı olan ekzotik sözlər. Məsələn: dublyonka, frak, kimano, mini, mokrujork, çuxa, papaq, kaftan və s.; 11. Müraciət bildirən sözlər. Məsələn: ser, mister, qospodin, cənab və s.; 12. Qab-qacaq adları bildirən sözlər. Məsələn: səhəng, güyüm, həvəng-dəstə və s. 13. Yaşayış yeri, tikili adı bildirən sözlər. Məsələn: kottec, qala, minarə və s. 14. Oyun adlarını bildirən sözlər. Məsələn: kriket, qolf, dirədöymə, səkməağac, çilikağac, aşıq-aşıq oyunu və s. (8,33).

Ekzotik sözlər həyat, konkret fakt və hadisələr, adət və ənənə və vərdişlərə xas yerli çalarları təsvir etmək funksiyasına malik olduğu üçün bu vahidlərin köməyi ilə yazısı bədii əsərdəki personajların tipik cəhətlərini, psixologiyasını, dil xüsusiyyətlərinin ictimai-sinfi mövqeyini və s. əlamətləri daha effektiv şəkildə təsvir edə bilər.

Ekzotik sözlərin tərcüməsində transliterasiya, transkripsiya, kalka, təsvir, təxmini tərcümə, ekzotik sözün öz adekvatı ilə tərcüməsi kimi məlum tərcümə üsullarından istifadə edilir. Tərcümə ekzotik sözlərin struktur əvəzlilik deyil, funksional-semantik əvəzlilik kimi çıxış edir. İngilis dilində yalnız bu dilin daşıyıcılarına aid olan və yalnız onlar üçün anlaşılabilir olan obyekt, hadisə və məfhumları bildirən ekzotik sözlərin Azərbaycan dilində leksik ekvivalenti yoxdur, yəni onların məxəz dildə şərhli sözlə deyil, təsvir və ya izahlı yolla mümkündür. İngilis və Azərbaycan dillərindəki ekzotik sözlərin fəaliyyət dairəsi əsasən bədii ədəbiyyata aid olur. “Bədii üslubda dilimizin söz xəzinəsinin rolunu, sözlərin semantikasi ilə bağlı istifadə qaydaları və funksiyalarını, sözün ifadəlilik imkanlarını, sözdə obrazlılıq, emosionallılıq və ekspressivlik keyfiyyətlərinin əmələ gəlmə səbəblərini və yollarını, sözlə əlaqədar bir sıra başqa cəhətləri tədqiq edib öyrənmək üslubiyyat elmi, nitq mədəniyyəti üçün zəruri bir problemdir. Bu problemin tədqiqi üslubiyyat elminin xüsusi şöbəsi olan leksik üslubiyyatın başlıca vəzifəsidir” (9,30).

Bədii üslubda ekzotik sözlərdən istifadə oxucunun estetik zövqünün formalaşmasında danılmaz rol oynayır. Ekzotik sözlərin bədii üslubda işlənmə tezliyi əsərdən daha çox təsirlənməyə, zövq almağa imkan yaradır. Ekzotik sözlər bədii əsərlərdə hadisələrin emosional və ekspressiv ifadə olunmasına şərait yaradır. Əsər yazarları ekzotik leksika vasitəsilə məna zənginliyi yaradaraq bədii dildə obrazlılığa nail olurlar. Ekzotik leksikanın işlənməsi dildə həm də ifadəliliyin genişlənməsinə şərait yaradır. Üslubi ekzotik leksika dilin lüğət tərkibini zənginləşdirir, bədii əsərlərin dilində geniş istifadə edilir və obrazlılığın yaranmasında mühüm rol oynayır.

İngilis və Azərbaycan dillərindəki ekzotik leksik tematik baxımdan müxtəlif cür olur. Bu tematik bölgələrdən nümunələr vasitəsilə bəhs edəcəyik.

Hər iki dildə ekzotik leksikaya dair dini leksika nümunələri çoxluq təşkil edir. Bu tip leksik vahidlər dini ədəbiyyatda, müqəddəs dini kitablarda intensiv şəkildə istifadə olunmaqdadır. Dini-mifoloji zəmində olan ekzotik sözlər Azərbaycan dilində çoxluq təşkil edir. Onların da ingilis dilinə tərcüməsi izahatlarla verilməlidir. Məsələn, oruc-fasting; oruc-luq-the month of fasting, the period of fasting; ramazan- the ninth month of the Muslim year; Kəbə-Kaaba, Caaba(the shrine of Mecca enclosing a sacred black stone, toward which Mohammedans face while praying); Allah-God, Allah; fitrə-alms, charity(given at the close of ramadan); molla-moollah(Moslem /Musulman ecclesiastic) və s.

Ekzotik sözlərin bir qismini milli bayramlarla bağlı etnoqrafik leksikasında təşkil edir. Bayramlar çox qədimdən qeyd edilən mədəni hadisədir, mədəniyyətin ilk formalarındandır. Onlar sosial-mədəni və sosial-siyasi fenomen kimi kompleks xüsusiyyətlərə malikdir.

İngilis və Azərbaycan dillərində kifayət qədər bayram analiyəli ekzotik sözlərə rast gəlinir. Onlar demək olar ki, digər dillərə tərcümə olunmur. Məsələn, Burns' Night-Hər il yanvarın 25-də Şotland şairi Robert Burns (1759-1796) şəərəfinə qeyd olunur. “Auld Lang Syne”

mahnısını yazdığına görə məşhurlaşan şairi Şotlandlar həmin gün milli təamlardan olan haggisi yeməklə və şairin əsərlərini oxumaqla yad edirlər; Candlesmas Day-Hər il fevralın 2-də keçirilən bu bayram qış fəslinin ortasından-ilin ən qısa günündən yaz fəslində gecə-gündüz bərabərliyinə qədər olan zamana istinad edir; Purim(varies)-Purim Adar ayının(yəhudi təqvimindən ay) 14-cü günü qeyd olunan Yəhudi bayramıdır.; St. David`s Day-Martın 1-də qeyd olunan bu bayram Dewi Santa-Xristianlığı Valesdə yayan insana həsr olunur; Lent-Bu bayram mart-aprel aylarına təsadüf edir, çünki Pasxadan 40 gün əvvəl başlanır. Bu zaman insanlar həzz aldıkları bir şeydən əl çəkməli olurlar; Hər bir xalqın özünəməxsus folkloru və milli adət ənənələri olur.

Ekzotik sözlər qrupuna biz milli çalğı alətlərinin adlarını da əlavə etmək olar. Milli musiqi alətləri ilə bağlı leksik vahidlər ingilis dilində məhz ekzotik söz şəklində görünür. Məsələn, zurna- zourna(a sort of flute); zurnaçı- zourna player; zurnaçılıq- the profession of a zourna player; tar-tar(an Azerbaijani stringed folk musical instrument); saz- Saz(An Azerbaijani folk musical instrument like guitar);qobuz-gobuz(an old Azerbaijani musical instrument) və s. Bədi əsərlərdə də milli musiqi terminləri ekzotik leksik vahid kimi çıxış edir

İngilis və Azərbaycan dilindəki məişət leksikasına geyim, və bəzək əşyalarının adı da ekzotik leksika nümunəsi sayıla bilər. Geyim adlarının heç də hamısı ekzotik leksika sayılmır. Hansı geyim adları digər dilə tərcümə oluna bilirsə onlar ekzotik söz deyil. Ekzotik söz hesab olunan geyim adları dil daşıyıcılarının milli təfəkkürünü, etnoqrafiya və etnogenezini əks etdirir. Məsələn, ləbbadə, çuxa, çəpkən-Azərbaycan milli geyim adları, kilt- Şotlandiyada ənənəvi kişi geyimidir, drindl-Alman xalqına məxsus milli geyimdir, kimono -Yaponiyada milli geyim-, kulot- XVII-XVIII əsrlər fransız zadəganlarına məxsus geyim, sarong- İndoneziyada kişilərin bədənə sarılaraq geyindikləri əmək, mokasin-Şimali Amerika hindularının geyindikləri, göndən hazırlanmış ayaqqabı, kardiqan -Uzun qollu, yundan hazırlanmış jaket, sarafan- rus qadınlarının geyindiği uzun geyim, sombrero- Meksika şlyapası kimi tanınan bu papaq ilk dəfə Meksikada yaranmışdır, Şlyapa, Kəpka və s.

Kulinariya terminlərinin bəziləri də ekzotik leksikaya aid edilə bilər. Məsələn, ingilis mətbəxinə aid realilər: coffee, Maryini, Cin, Tonik(qazlı, alkolsuz içki), roast beef ;yorkshire pudding; Shepherd`s pie; Lancashire hotpot; Pie and mash with parsley liquor; Bubble and squeak və s. Sushi-Suşı, Pizza-Pizza, Martini-martini, Tonik(qazlı, alkolsuz içki), Likör, Lugdi, Cin, Whiski-Viski, Blin-Blin, Biryani, Jalebi, Parmo, Piccalilli-Pikalili, Pudding-Puddinq; və s. Azərbaycan milli mətbəxinin yemək adları ingilis dilinə yalnız izah yolu ilə və yaxud transliterasiya yolu ilə tərcümə olunur. Məsələn, motal-sheep`s skin for keeping cheese; qovurğafried/roasted wheat; oxlov-rolling-pin; aş-pilau, pilaw, plaff; xingal-khangal-an Azerbaijani dish, Prepared of meat and rolled pastry; xaş-khash-a dish cooked from the hoofs(hooves) of the cattle and usually eaten early in the morning; kəlləpaça- kallapatcha-soup prepared from ram`s/lamb`s/sheep`s head and feet, and some what like mock-turtl soup; kətə-1)flat pie with greens;2)cakes,sweet pie. Kulinariya ilə bağlı realilərin mühüm bir qisminin başqa dilə tərcüməsi izahat tələb edir. Chitterings Amerika kulinariyasına xas olub, donuz bağırsağından hazırlanmış ərzaqdır(10,218); piti- a kind of eastern dish(like a pea-soup with meat); bozbaş- an Azerbaijani dish made of chopped meat, pea, potatoes mixed with some spices; xaş- khash, a dishes cooked from the hoofs of the cattle and usually eaten early in the morning ; ayran- butter milk ; düşbərə-dushbara(Azerbaijani dumplings); qovurma-roast, roast meat; lüləkabab-lulakabab(a kind of Azerbaijani dish; meat chopped and formed into a tube shape and roasted on a spit) ; ərıştə-noodle soup; fətir-flat bread; firni-firni(starchy jelly of milk and rice flour); və s.

Bəzi Avropa meyvə adları da ekzotik leksik vahid kimi işlənilib Azərbaycan dilinə tərcümə olunurlar. Məsələn, kivi, grapefruit, banane, mango, broccoli, guava, lemon və s.

Azərbaycan və ingilis dillərində milli ölçü və pul vahidləri də ekzotik leksika kimi çıxış

edir . Məsələn, batman, girvənkə, arşın və s.

Arşın-arsheen (=28 inches); batman- batman(a measure of weight equal to 5kgs); və s. İngilis ölçü vahidləri: yard(Amerika və İngiltərə ölçü vahidi); barel-İngilis ölçü vahidi, akr-İngiltərə və Amerikada 4047 kv/m-ə bərabər ölçü vahididir; yard- Amerika və İngiltərədə ölçü vahidi; barel – İngilis ölçü vahidi; Barel İngiliscə tərcümədə çəllək mənasını verir; Akr- İngiltərə və Amerikada 4047kv\m-ə bərabər ölçü ağırlıq vahididir.

İngilis və Azərbaycan dillərində milli oyun adları da başqa dilə tərcümə olunmayaraq ekzotik leksika kimi görünür.

Oyunlar xalqın mənəvi mədəniyyətinin bir hissəsidir. Oyunlar bəsit istirahət vasitələri olmayıb, xalqın dini-inanclarını, dünyagörüşlərini, özündə əks etdirir. Məsələn, cövkən, ortadaqaldı, reqbi, golf, football, croquet və s. Croquet- kroket-XVIII əsrdə Fransada oynanılan, XIX əsrdə İngiltərədə geniş yayılan oyun növü; maconq , golf-qolf, football – futbol , domino – domino, tennis – tenis; billiards, domino, cribbage, quoits, football, croquet, tennis, baseball, badminton və s.

Hər iki dildə ekzotik sözlər dilin lüğət tərkibinin ən maraqlı hissəsini təşkil edir.

ƏDƏBİYYAT

1. Словарь иностранных слов М: Русский язык, 1989, 620 с.
2. Hüseynov İ., Əfəndiyev T. Kulturologiya tarixi: Ali məktəblər üçün dərslik. Bakı: Mars, NPF, 2012.
3. Həsənov H. Müasir Azərbaycan dilinin leksikası. Bakı: Maarif, 1988.
4. Xudiyev N. Azərbaycan ədəbi dilinin zənginləşməsi yolları. Bakı, APİ nəşriyyatı, 1987, 120 səh.
5. Берков В.П. Вопросы двуязычной лексикографии. Москва: 1973.
6. Косовский Б. Общее языкознание. Минск: Высш. Школа 1968
7. Quliyev T. Azərbaycan ədəbi dilində terminoloji yeniləşmə.(1920-1990-cı illər) Bakı: Nurlan, 2005
8. Xəlilov B. Müasir Azərbaycan dilinin leksikologiyası. Bakı: Nurlan, 2008.
9. Əfəndiyeva T.Ə. Azərbaycan dilinin leksik üslubiyatı. Bakı: Elm, 1980, 249 s.
10. Longman Addison-Wesley. Dictionary of English Language and Culture. Harlow : , 1998.

**Azərbaycan Dövlət İqtisadiyyat Universiteti
filologiya üzrə fəlsəfə doktoru
e-mail: firuze_karimova@index.ru*

Firuzə Karimova

Stylistic features of exotic vocabulary in contemporary English and Azerbaijani languages

Exotic words in English and Azerbaijani languages are most often used in a literary style. Exotic words are the words of national character, which basically mean the nomination of objects, concepts, abstractive beings, related to the mode of life, tradition, national culture. The issue of translation the exotic words into other languages has always been a problem. Nowadays, mainly the English language is used as a mean of communication around the world. English

has become very popular in our country for the last 30 years. Literature from English language, especially fiction, if in the soviet period was translated into Azerbaijani through russian language, it is being translated into azerbaijani directly within years of independence. Just in this regard, there appeared to be some difficulties in translating english exotic lexical layer into Azerbaijani and from Azerbaijani into English. From this point of view, we have dedicated our article to exotic words existing in English and Azerbaijani languages.

Various scientific resources have been used in writing the article.

Keywords: *Exotic words, exotic vocabulary, english, azerbaijan, translation, style.*

Фируза Каримова

Особенности стиля экзотической лексики в современном английском и Азербайджанском языках

Экзотические слова на английском и азербайджанском языках чаще всего используются в литературном стиле. Экзотические слова - это слова национального характера, означающие номинацию вещей, понятий, абстрактных существ, в основном связанных с жизнью, традициями и национальной культурологией. Перевод экзотических слов на другой язык всегда было проблемной темой. Сегодня в основном английский язык используется как средство общения по всему миру. За последние 30 лет в нашей стране, также, английский язык стал очень популярным. Литература на английском языке, особенно художественная, если в советский период переводился на азербайджанский с русского языка, то с момента обретения независимости переводиться непосредственно на азербайджанский язык. С этой точки зрения, возникают некоторые трудности с переводом англоязычной экзотической лексики на азербайджанский и экзотической лексики с азербайджанского на английский. Именно поэтому мы посвятили нашу статью экзотическим словам на английском и азербайджанском языках.

Различные научные источники были использованы в написании статьи.

Ключевые слова: *Экзотическая лексика, английский, азербайджанский, перевод, стиль.*

(filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Firudin Rzayev tərəfindən təqdim edilmişdir)

Daxilolma: İlk variant 17.02.2020

Son variant 19.03.2020